

ומשמע שדוקא שבפדייה הוא דאסור אבל נמכר חי, שמשבא ליד כהן יכול הכהן למכרו לאחרים [וישאר בקדושתו].

ואילו במעשר בהמה נאמר: "לא יגאל". וילפינן מהאי קרא: [לקמן לב, א] ואינו נמכר: לא חי, ולא שחוט, לא תב, ולא בעל מום. ואם כן דמעשר בהמה אינו נמכר אפילו בבית, מאי קאמר תנא דמתניתין שאינו נמכר באיטליז, דמשמע שבבית נמכר?

ואמרינן: הא מילתא, קשיא ליה לרב ששת באורתא, בלילה. ושנייה בקדמותא, ותירצה בהשכמת הבוקר, מברייתא. [ולקמן מפרש איזה ברייתא]

והכי תריץ לה: הכא, במתניתין, במעשר בהמה של יתומים עסקינן. ומשום השבת אבדה של יתומים, שאין יכולים לאכלו כולו נגעו בה, להתיר מכירתו בבית. [לקמן מפרש שהאסור אינו אלא מדרבנן וביתומים אוקמה אדאורייתא].

רב אידי, שהיה פרסיה משמשו דרב ששת הוה שמעה מיניה את התירוץ הזה ביישוב המשנה דאיירי במעשר בהמה של יתומים.

אזל רב אידי, אמרה כבי מדרשא, ולא אמרה משמיה דרב ששת.

שמע רב ששת, ואיקפד על שלא אמרה בשמו.

אמר: מאן דעקיין, ליעקציה עקרבא. מי שעקצני ונשכני, שלא אמרה בשמי — יעקץ על ידי עקרב. כלומר, יהא בשמתא.

והוינן בה: ורב ששת, מאי נפקא ליה מינה

למזבח ונפל בהם מום, לא היו בכלל "העמדה והערכה" [שרק בקדשי "בדק הבית" נאמר דין זה], ונפדין גם לאחר שחיטה איכא לאוקמא למתניתין שנשחטים קודם פדיונם, ונפדים לאחר שחיטה.

אלא למאן דאמר קדשי מזבח היו בכלל "העמדה והערכה", מאי איכא למימר? היכי מוקי למתניתין.

ומתצינן: אלא לעולם איירי מתניתין לאחר פדיון.

ומאי "הנאתן להקדש" והלא כבר נפדו, והם ברשות הבעלים? אדמעיקרא! כשהבעלים פודים אותם מתחילה, אז הנאתן להקדש. דכיון דשרי להו מר, דנמכרין באיטליז, ונשחטין באיטליז, ונשקלין בליטרא ועל ידי כן יקבל יותר דמים כשימכרנה, הלכך טפי ופריק מעיקרא. והיינו, כשבא לפדות את הבהמה מן ההקדש הרי הוא מוסיף על פדיונה לפי שהיא שוה לו יותר. ופירוש "הנאתן להקדש" הוא: שעל ידי שאנו מקילין עליו לאחר הפדיה כשיבוא למכרם, תהיה הנאה להקדש בשעת הפדיון.

שנינו במשנה: חוץ מן הככור והמעשר, שהנייתן לבעלים.

והוינן בה: בשלמא בכור בעל מום, באיטליז הוא דאינו מוזרבן, הא בביתיה מוזרבן.

אלא מעשר, וכי רק באיטליז הוא דאינו נמכר, הא בביתיה מוזרבן?

והתניא: בככור נאמר "אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז לא תפדה קדש הם". וקרא בבעלים איירי שאינו יכול לפדותו.